

**Силабус навчальної дисципліни
ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**
підготовки магістра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування»

СВО ПДАБА 071мп-2022

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Варіативна
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут*	Економічний
Кафедра	Девелопмент нерухомості, облік та маркетинг
Контакти кафедри	В-404, (056) 756-33-23, denom@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Загорельська Тетяна Юріївна, к.е.н., доцент
Контакти викладачів	zahorelska.tetiana@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pdaba.edu.ua/timetable/WSIGMA/EK/ROZKLADK.HTML
Консультації	https://pdaba.edu.ua/department/denom/

Анотація навчальної дисципліни

«Облік та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності» розглядає теоретико - методичні основи і практичні аспекти діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, дає змогу на належному рівні та в установленому законодавством порядку здійснювати: укладення зовнішньоекономічних контрактів та їх реєстрацію, митне оформлення, облік основних зовнішньоекономічних та валютних операцій, зовнішньоекономічні розрахунки, оподатковувати експортно-імпортні операції, а також складати звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

	Години	Кредити	Семестр
			II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30
лекції	16		16
лабораторні роботи			
практичні заняття	14		14
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	12		12
підготовка до контрольних заходів	2		2
виконання курсового проекту або роботи			
виконання індивідуальних завдань			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	16		16
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни – надання студентам ґрунтовних теоретичних знань та практичних навиків з обліку та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Завдання вивчення дисципліни:

– вивчити методи і технології обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами;

– набути вміння документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку та оподаткування.

Пререквізити дисципліни. До переліку дисциплін, на які спирається вивчення даної дисципліни, належать такі: «Підготовка звітності для управління», «Управлінські

інформаційні системи в обліку та оподаткуванні», Облік та оподаткування в будівельній галузі», «Фінансовий менеджмент».

Постреквізити дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен набути знань щодо організації діяльності українських суб'єктів господарювання у сфері відносин з іноземними контрагентами. Освітня компонента є заключною, одержані знання та навички можуть знадобитися в подальшій професійній діяльності.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» СВО ПДАБА 071мп-2020):

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 9. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК 7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

СК9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК 12 Здатність демонструвати поглиблені знання у професійної діяльності в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, зумовлених необхідністю розвитку підприємництва та відновлення економіки України після закінчення військового стану.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» СВО ПДАБА 071мп-2020).

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

ПР 2. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПР 21 Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю розвитку підприємництва та відновлення економіки України в умовах повномасштабної війни та після перемоги над агресором.

вміти:

ПР 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР 6. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

ПР 8. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі міжнародного досвіду та діючого податкового законодавства.

ПР 17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	Усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Облік та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності					
Тема 1. Основні аспекти здійснення, регулювання, обліку та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності Сутність, суб'єкти та види зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Необхідні процедури здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Особливості організації бухгалтерського обліку ЗЕД. Принципи оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.	6	2		-	4
Тема 2. Облік та оподаткування валютних операцій. Валютні обмеження для бізнесу в умовах воєнного стану. Види валютних операцій. Нормативно-правові засади здійснення операцій з купівлі та продажу іноземної валюти. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку. Рахунки в банках в іноземній валюті. Облік та оподаткування купівлі та продажу іноземної валюти. Валютні обмеження для бізнесу в умовах воєнного стану.	12	4	4	-	4
Тема 3. Облік та оподаткування імпорتنих операцій. Перелік критичного імпорту під час воєнного стану Загальні засади здійснення імпорتنих операцій. Нормативне регулювання операцій з імпорту. Нарахування митних зборів і оподаткування імпорту товарів. Бухгалтерський облік здійснення імпорتنих операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок. Особливості обліку імпорту робіт, послуг. Облік авансів, сплачених іноземному постачальнику. Перелік критичного імпорту під час воєнного стану	12	2	4	-	6
Тема 4. Облік і оподаткування експортних операцій. Ліцензування і квотування товару на експорт під час воєнного стану. Нормативне регулювання операцій з експорту. Бухгалтерський облік експорту товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок. Оподаткування експортних операцій. Облік авансів, одержаних від іноземних покупців. Облік операцій з експорту робіт, послуг. Ліцензування і квотування товару на експорт під час воєнного стану.	12	2	4	-	6
Тема 5. Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності Облік розрахункових операцій: банківський переказ, документарне інкасо, документарний акредитив, розрахунки по відкритому рахунку, розрахунки з використанням чеків, векселів.	14	4	2	-	8

Факторингові операції. Облік лізингових операцій. Валютні ризики.					
Тема 6. Облік та оподаткування операцій підприємств з іноземними інвестиціями Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України. Облік, формування та зміст статутного фонду. Операції, пов'язані зі зміною структури статутного фонду. Облік статутного фонду акціонерного товариства. Облік формування та використання прибутку в спільних підприємствах.	6	2	-	-	4
Разом за змістовним модулем 1	60	16	14	-	30
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	90	16	14	-	60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Облік та оподаткування отриманих кредитів від нерезидентів	п.5 № 3,4,6,13,14,15 (основна) № 5,6,7 (допоміжна)
2. Облік та оподаткування операцій з давальницькою сировиною	п.5 № 3,9,12,13,14,15 (основна) № 3,5,6,7 (допоміжна)
3. Особливості обліку та оподаткування бартерних операцій у зовнішній торгівлі	п.5 № 1,2,5,6,12,13,14,15 (основна) № 1,5,6,7 (допоміжна)
4. Облік розрахунків з відрядження за кордон	п.5 № 2,6,8,9,12,13,14,15 (основна) № 3,5,6,7 (допоміжна)

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Облік та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності

Максимальна оцінка - 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 16 балів;
- присутності студента на практичних заняттях – максимальна кількість – 14 балів;
- контролю роботи на практичних заняттях – максимальна кількість – 28 балів;
- контрольної роботи – максимальна кількість – 42 балів.

Присутність студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент не був присутнім – 0 балів.

Присутність студента на практичних заняттях – 2 бали за практичне заняття, якщо студент не був присутнім – 0 балів.

Робота на практичних заняттях (1 заняття – максимум 4 бали).

Якщо завдання виконано в повному обсязі і студент в змозі пояснити проведені операції, він отримує 4 бали на кожному практичному занятті. Якщо завдання виконано в повному обсязі, але студент не в змозі пояснити проведені операції, він отримує 2-3 бали. Якщо студент не виконав всі завдання, але в змозі пояснити проведені операції, він отримує 1 бал.

Шкала оцінювання контрольної роботи

Вид завдань	Форма контролю	Оцінка в балах
Тестові завдання (21 тест)	Перевірка правильності відповіді	За правильну відповідь на 1 тестове питання – 2 бали. За неправильну відповідь – 0 балів. (Максимальна оцінка = 42)

Критерії оцінювання екзамену

Екзамен проводиться у формі тестування. Максимальна оцінка 100 балів.

Шкала оцінювання екзаменаційної роботи

Вид завдань	Форма контролю	Оцінка в балах
Тестові завдання (50 тестів)	Перевірка правильності відповіді	За правильну відповідь на 1 тестове питання – 2 бали. За неправильну відповідь – 0 балів. (Максимальна оцінка = 100)

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньоарифметична за змістовим модулем 1 та екзаменом.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок зарахування пропущених занять.

Студент може відпрацювати викладачеві (за графіком його консультацій) пропущені лекційні та практичні заняття незалежно від причин пропусків.

Зарахування пропущених лекційних занять відбувається в процесі опитування студента за відповідною темою у вільній формі. Відпрацювання зараховується, якщо студент відповів не менш, ніж на 70% питань. Кожна відповідь має бути або правильною, або з допущенням до 3 неістотних помилок, або 1 грубої помилки, або ж безпомилкова відповідь може містити лише 60% програмного матеріалу.

Зарахування пропущених практичних занять відбувається після самостійного опрацювання завдань, що були вирішені на занятті, та виконання відповідного домашнього завдання. Відпрацювання зараховується, якщо студент в змозі усно пояснити не менш 70 % завдань.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Митний кодекс України: Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. (зі змін. та доп. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> .
2. Податковий Кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. (зі змін. та доп.). Законодавство України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-vi>.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-XII від 16.04.1991 р. (зі змін. та доп.). Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
4. Про режим іноземного інвестування: Закон України № 93/96-ВР від 19.03.1996 р. (зі змін. та доп.). Законодавство України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=93%2F96-%E2%F0> .
5. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України № 351-XIV від 23.12.1998 р. (зі змін. та доп.). Законодавство України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=351-14> .
6. Про валюту і валютні операції: Закон України № 2473-VIII від 21.06.2018 р. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19/ed20180621#Text>.
7. Порядок виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму: наказ Міністерства фінансів України № 657 від 31.05.2012 р. (зі змін. та доп.). Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>.
8. Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України, затверджене Постановою Правління Національного банку України № 1 від 02.01.2019 р. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19#Text>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». Затверджено наказом Міністерства фінансів України №193 від 10.08.2000 р. (зі змін. та доп.).

Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>.

10. Инкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати від 16.09.2020 р. Инкотермс 2020 в Україні. URL : <http://incoterms.zed.ua/ru/terms2020>.

11. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. Х.: ФАКТОР, 2013. 400 с.

12. Гасенко Л. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник / Л. В. Гасенко. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2012. 294 с.

13. Кадуріна Л. О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / Л. О. Кадуріна. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 288 с.

14. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: навч. посібник / Л. О. Кадуріна, М. С. Стрельнікова. К.: Центр учбової літератури, 2012. 606 с.

15. Ковальчук Т. Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Т. Г. Ковальчук. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 216 с.

16. Лучко М. Р. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник / М. Р. Лучко, Н. Г. Мельник, С. В. Сисюк. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 355 с.

17. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / М. М. Танасієва. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.

18. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С. О. Кузнецова. Х.: Видавництво Іванченко І. С., 2019.

19. Скорук О. В. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 92 с.

20. Фатенок-Ткачук А. О. Облік і оподаткування міжнародних операцій: конспект лекцій / Алла Олександрівна Фатенок-Ткачук. Луцьк : В-во «Вежа-Друк», 2021. 126 с.

Додаткова

1. Господарський кодекс України: Закон України №436-IV від 16.01.2003 р. (зі змін. та доп.). Законодавство України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-IV від 16.07.1999 р. (зі змін. та доп.). Законодавство України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

3. Белопольський М. Г. Облік та аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємств: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / М. Г. Белопольський, К. Г. Ревва, О. В. Балашова; М-во освіти і науки України, Приазов. держ. техн. ун-т. Маріуполь: ПДТУ, 2013. 269 с.

4. Лубенченко О. Аудит зовнішньоекономічної діяльності: монографія / О. Е. Лубенченко. Київ: Кондор, 2015. 305 с.

5. Карп'як Я. С., Воськало В. І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 300 с.

6. Козак Ю. Г. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон: навч. посібник / Ю. Г. Козак. Київ: ЦУЛ, 2016. 290 с.

7. Стрельніков Р. М. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: навч. посібник / Р. М. Стрельніков, М. С. Стрельнікова. Краматорськ: ДДМА, 2012. 143 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.gov.ua/>.

2. Міністерство фінансів України. URL : <http://minfin.kmu.gov.ua/>.

3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Державна фіскальна служба України. URL : <http://sfs.gov.ua/>.

5. Національний банк України. URL : <https://www.bank.gov.ua/>.

6. Всеукраїнська професійна газета «Все про бухгалтерський облік». URL : <http://www.vobu.com.ua>.

7. Інформаційний ресурс «Бухгалтер.com.ua». URL : <https://bukgalter.com.ua/>.

8. Журнал «Баланс». URL : <http://balance.ua/>.

9. Газета «Бухгалтерія». URL : <http://www.buhgalteria.com.ua>.

10. Віртуальний читальний зал ПДАБА. URL : <http://library.pgasa.dp.ua/index.php/en/>.

Розробник

(підпис)

(Тетяна ЗАГОРЕЛЬСЬКА)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Вікторія ОНИЩЕНКО)

Силабус затверджено на засіданні кафедри девелопменту нерухомості, обліку та маркетингу

Протокол від 03.07.2023 року № 15

(підпис)

В.о.зав. кафедри

(Євгенія МОРОЗОВА)